

AN INVESTIGATION INTO STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS FOREIGN LANGUAGE LEARNING: AKSARAY UNIVERSITY SAMPLE

ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİL ÖĞRENİMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ: AKSARAY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Çağan YILDIRAN¹

Abstract

This study aims at determining Aksaray University students' attitudes to foreign language learning and whether there is a significant relation between their gender and the faculties that they study with their attitudes to the language teaching. The study was administered to the freshmen who attended to the faculties of Aksaray University: Faculty of Economics, Faculty of Education, Faculty of Arts and Science, Faculty of Engineering in 2009-2010 academic year. The population of the present study includes, randomly selected, 457 freshmen from 17 departments at those faculties. The Attitude Scale towards Foreign Languages by Toker (1999) was applied to the students. The scores of 333 students, who answered the questions in the scales entirely, were evaluated. The collected data were analyzed using SPSS 21.0 statistical package program. The data were analyzed using one-way variance analysis (ANOVA) and t-test. According to the findings of the study, there was a significant difference in students' scores from the attitude scale according to their gender and the faculties they belong to.

Keywords: Foreign Language Learning, Attitude towards Foreign Language Learning, Aksaray University.

Özet

Bu araştırmanın amacı, Aksaray Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin, öğrenim gördükleri fakülte türüne ve cinsiyetine göre yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumlarını incelemektir. Araştırma 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında, Aksaray Üniversitesi bünyesinde bulunan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi birinci sınıfında öğrenim gören öğrenciler ile yürütülmüştür. Araştırmaya bu fakültelerde öğrenim gören ve tesadüfi örnekleme yolu ile seçilen toplam 457 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara Toker (1999) tarafından geliştirilen 'yabancı dil tutum ölçeği' uygulanmış, ölçeğe eksiksiz yanıt veren 333 öğrencinin puanları değerlendirmeye alınmıştır. Veriler SPSS 21.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiş, öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin tutumlarının karşılaştırılmasında t-testi, fakülte türlerine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesinde ise, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Sonuçta, öğrencilerin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutum puanlarının cinsiyet ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri açısından anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğrenimi, Yabancı Dil Öğrenimine İlişkin Tutum, Aksaray Üniversitesi

¹ İngilizce Okutmanı, Aksaray Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu. osiyildiran@hotmail.com

GİRİŞ

Artık dünyamızdan bahsedilirken 'küresel köy' deyiminin kullanıldığı günümüzde, en az bir yabancı dil bilmek tartışılmaz bir öneme sahiptir. Ana dil dışındaki ikinci bir dilden bahsedildiğinde ise akla ilk gelen dil İngilizce olmaktadır. Bunun pek çok nedeninden bahsedebilir. Demircan (2005) bir dilin ikinci dil olarak kullanılmasını belirleyen sebepleri 'ekonomi, bilim, teknoloji, askerlik alanlarında üstünlük ve din' olduğunu belirtir.

Gerçekten de dünya geneline bakıldığında İngilizcenin her alanda bir 'lingua franca' yani dünya dili olarak, çağımızda başka her hangi bir dilin olmadığı kadar ön çökmektedir. Başka diller ile kıyaslandığında, İngilizce sadece çok farklı değil, ayrıca da dünyanın çok farklı bölgelerinde kullanılan bir dil olma özelliğindedir. Ana dil olarak Amerika, İngiltere, İrlanda, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve İskoçya'da konuşulmasına rağmen 53'ü İngiliz milletler topluluğuna üye, toplam 73 ülkede bu dili konuşan insan sayısı bir milyar civarındadır. Bu rakama ek olarak, bir milyar insan tarafından da, ya yabancı dil olarak öğrenildiği ya da ikinci dil olarak kullanıldığı bilinmektedir. Aynı zamanda ticaretin, bilimin, havacılığın, denizciliğın, diplomasinin, uluslararası iletişimin, sinema sektörünün ve internetin de hakim dili İngilizcedir. Dünya üzerinde kariyer yapanların üçte ikisi İngilizce okur-konuşur-yazardır. Ayrıca yazılan mektupların %75'i İngilizce dilinde yazılmaktadır. Dünyada kabul gören sanatsal ve kültürel çalışmaların pek çoğu İngilizce olarak yapılmaktadır. Sanal ortamda depolanan bilginin %80'i de İngilizce olarak muhafaza edilmektedir (Akkoyunlu, 2010).

Bu çalışmada, Aksaray Üniversitesi bünyesinde bulunan eğitim, mühendislik, İİBF ve fen-edebiyat fakültelerinin birinci sınıflarında eğitim gören öğrencilerin İngilizce dil seviyeleri ile İngilizce programına karşı tutumları incelenmiştir. İngilizce dil seviyeleri ile İngilizce programına karşı tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı belirlenmiştir.

YABANCI DİL ÖĞRENİMİ SORUNSALI

Lambert ve Gardner(1972) öğrenci başarısına etki eden faktörleri araştıran bir çalışma yürütmüşler ve yabancı dil öğrenmede, tutum ve güdü faktörlerinin dil öğrenme üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Montreal, Connecticut ve Filipinler'de sürdürdükleri geniş çaplı çalışmanın sonuçlarına göre, tutum ve dil yeteneği başarıya katkıda bulunan en önemli iki faktör olduğu sonucuna ulaşmışlardır(Gardner ve Lambert 1972).

Gardner ve Lambert (1972) hem İngilizce hem de Fransızcanın resmî diller olarak kullanılmasının yanı sıra halk arasında da yaygın olarak kullanıldığı Kanada da yaptığı, hedef dile, hedef dili konuşan topluluğa, o topluluğun kültürüne yönelik olumlu tutum ile o dili öğrenme noktasında yüksek bir motivasyon ve başarı arasında yakın ilişkisi olduğu sonucuna varmıştır. Bu çalışmalarında Gardner ve Lambert, ayrıca kız öğrencilerin hedef dili öğrenme konusunda daha yüksek bir motivasyon ve olumlu tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır

Gardner (1985: 40) dil öğrenimine ilişkin tutumları özel ve genel tutumlar, eğitsel tutumlar ve sosyal tutumlar olmak üzere üç sınıfa ayırmaktadır: Özel ve genel tutumlar incelendiğinde, İngilizce öğrenmeye ilişkin tutum özeldir, çünkü bireyin belli bir nesneye ilişkin tutumu söz konusudur. Diğer taraftan yabancı dillere ilgi daha genel bir tutumu anlatır. Söz konusu tutum bütün yabancı dillere işaret etmektedir. Eğitsel tutumlar, yabancı ya da ikinci dil öğreniminin eğitimsel yönleriyle ilgilidir. Öğrencinin öğretmene, derse ve dil öğrenimine ilişkin tutumları öğrenme sürecinde şekillenir.

Gardner (1985) anne-babanın olumlu tutumunun çocuklarını da olumlu tutuma yönlendirdiğini belirtmektedir. Olumlu tutum sergileyen öğrenciler daha dikkatli, daha ciddidir ve dil öğrenme deneyimini ödüllendirici olarak görürler. Böylece olumsuz tutum sergileyen öğrencilerden daha yüksek bir başarı gösterirler. Ancak bazı kişiler için olumlu tutumlar başarıyla ilgili olmayabilir. Birey olumlu tutum gösterebilir fakat öğretmen ve çevreye olan olumsuz duygularından dolayı dile çalışmamayı tercih eder.

Araştırmalara göre, İngilizce öğretiminde ilgi, yaş, tutum, program, zeka, kaygı gibi pek çok etken rol oynamaktadır. Bu etkenlerin içerisinde tutum ve program da önemli bir yer tutmaktadır. Çekiç (1992)'e göre olumlu tutumla ikinci dilde ulaşılabilecek yeterlilik düzeyi arasında sıkı bir ilişki vardır.

Abdel-Hafez (1994), Ürdün Yarmouk Üniversitesi öğrencileri arasında öğrencilerin tutum ve motivasyonları ile yabancı dil başarı seviyeleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, erkek öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenmeye karşı kız öğrencilerden daha olumlu bir motivasyona sahip oldukları sonucuna varmıştır.

Genelde öğrencinin tutumu dil öğrenmedeki başarı seviyesini etkiler ve aynı zamanda öğrenci bu başarıdan etkilenir. Diğer bir değişle öğrencinin olumlu tutumu başarıyla birlikte artar. Bunla birlikte öğrencinin olumsuz tutumu başarısızlıkla daha da çoğalmaktadır. Bazı durumlarda öğrenci bir dili olumlu bir tutumla öğrenmeye başlar. Fakat belli nedenlerden dolayı öğrenmede başarı gösteremez. Böylece öğrencinin bakış açısı olumsuz olarak değişir. Öğrencinin olumsuz tutumu onu dili öğrenmek için hiçbir çaba göstermemeye yöneltir. Bir yandan öğrenci yeni bir dili öğrenmek, diğer kültürün bir parçası olmak ister. Diğer yandan ikinci dil öğrenmeyi bir asimilasyon olarak algıladığında ise kendi kimliğini devam ettirme isteği içerisinde. Dil öğrenme sürecinde öğrencinin kendisini çelişkili bir durum içerisinde bulduğu açıkça belli olmaktadır. Öğrencinin bir dile, hedef dilin toplumuna ve bu toplumun kültürüne karşı olan tutumu öğrenmeyi kolaylaştırır, fakat olumsuz bir tutum öğrenmeye engel olur (Ellis, 1994).

Çakıcı (2001), üniversite birinci sınıf öğrencilerinin ortak zorunlu dersler kapsamındaki İngilizce dersine yönelik tutumlarını belirlemek ve öğrencilerin tutumlarını cinsiyetlerine, okudukları bölüme, mezun oldukları liselerin türüne göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğini ortaya koymak üzere bir araştırma gerçekleştirmiştir. 9 Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi ve İzmir Meslek Yüksek Okulunda toplam 12 bölümde öğrenim gören 421 öğrenci üzerinde yapılan bu araştırmada 53 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin İngilizce dersine karşı tutumlarının olumsuz olduğu, İngilizce dersine karşı tutumları ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak öğrencilerin ortak zorunlu dersler kapsamındaki İngilizce dersine karşı tutumlarının, öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Japonya'da, Kabayashi (2002) 'Dil Öğrenme Tutumunda Cinsiyetin Rolü: Japon Kız öğrencilerin İngilizce Öğrenmeye Yönelik Tutumları' adlı bir çalışma yürütmüş, kız öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye yönelik olarak erkek öğrencilerle kıyaslandığında daha olumlu bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Asutay (2003: 27) her kültürün ona kendi kimliğini kazandıran, kendine özgü bir dili olduğunu ve bu dilin ait olduğu kültürün bütün özelliklerini, ötekilerden olan ayrımını ve tarihsel-toplumsal tüm birikimlerini içinde barındırdığını belirtmektedir. Dil öğrenmek ile o kültürü tanımanın eş anlamlı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda bireyin hedef dil topluluğuna ilişkin tutumları dil öğrenimini etkilemektedir.

Bahçeci (2004) 1999-2000 öğretim yılında Gaziantep ilinde bulunan 26 lisede 414 öğrenci üzerinde uyguladığı bir anketle İngilizce öğretimine ilişkin öğrenci tutumunu

tespit etmek için bir araştırma yürütmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyetlerine göre İngilizce öğretimine ait tutumları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür. Öğrencilerin öğretim gördükleri okulun türü ile İngilizce'ye ilişkin tutumları arasında ise anlamlı bir fark görülmemiştir.

İnal, Evin ve Saracaloğlu (2005) Kahramanmaraş, Afşin ve Elbistan'da bulunan liselerde öğrencilerin yabancı dil tutumları ile akademik başarılar arasındaki ilişkiyi saptamak üzere bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmada Saracaloğlu (1992) tarafından geliştirilen "Yabancı Dile Karşı Tutum Ölçeği' YDKTÖ" kullanılmıştır. 421 lise son sınıf öğrencisi üzerinde yürütülen bu çalışmada, başarı ile tutum ilişkisinin yanı sıra, cinsiyet ile tutum ilişkisine ve öğrencilerin eğitim gördüğü okul türü ile tutum arasındaki ilişki incelemiştir. Araştırma, olumlu tutum ile başarı arasındaki ilişkinin anlamlı, kız öğrencilerin yabancı dile ilişkin tutumlarının, erkek öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumlarından daha olumlu olduğunu, ancak öğrencilerin eğitim gördükleri okul türü ile yabancı dil tutumlarının arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Ünal (2005) yükseköğretimde ortak ders olarak okutulan yabancı dil programının ilköğretim yabancı dil hedeflerini gerçekleştirme düzeyini öğrenci görüşlerine göre saptamak üzere bir araştırma yürütmüştür. 98 lise birinci sınıf ve Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan 96 sınıf öğretmenliği öğrencisi ile yapılan bu çalışmada, yabancı dil başarısı ile cinsiyet arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin üniversitede okudukları anabilim dalı ile yabancı dil başarıları arasında da farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aydoslu (2005) Süleyman Demirel Üniversitesi'nde öğrenim gören birinci sınıf öğrencileri arasında "ortak zorunlu dersler kapsamındaki İngilizce dersine ilişkin öğrenci tutumunu belirlemek üzere bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmada öğrencilerin ortak zorunlu ders olan İngilizce'ye yönelik tutumlarının cinsiyet, ana bilim ve ana sanat dalı öğretim türü, öğrencilerin mezun oldukları lise türü, İngilizce öğrenme amaçları, derse ve sınava hazırlanış yanında, haftalık İngilizce çalışma saatine göre anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan 285 kız ve 215 erkek öğrencinin bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutlara ait tutum puanları arasındaki anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet ile bilişsel boyuttaki tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Cinsiyet ile duygusal ve davranışsal boyuttaki tutum puanlarının kız öğrenciler lehine bir farklılık gösterdiği saptanmış ancak, öğrencilerin öğrenim gördükleri anabilim ve ana sanat dallarına göre yabancı dil olarak İngilizce dersine yönelik bilişsel boyutta tutum ölçeği puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Duyuşsal boyutta tutum ölçeği puanlarına bakıldığında ise, anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmış, davranışsal boyutta tutum ölçeğine göre ise, anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Saracaloğlu ve Varol (2007) Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı'na devam etmekte olan öğretmen adaylarının yabancı dile ilişkin tutumları ve akademik benlik tasarımları ile yabancı dil başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir çalışma yapmışlardır. Araştırma sonunda cinsiyet ve tutum arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmazken başarı düzeyi ile tutum arasında pozitif ve anlamlı ilişki olduğunu saptanmıştır.

Karahan (2007) Adana ilindeki bir özel okulun 8. sınıfında okuyan 190 öğrencinin, İngiliz diline ve Türkiye'deki İngilizce kullanımına ilişkin tutumlarını incelemek amacı ile bir araştırma yürütmüştür. Araştırmada devlet okullarında okuyan öğrencilere göre daha yoğun İngilizce eğitimi almalarına karşın, özel okulda öğrenim gören öğrencilerin

genel anlamda orta düzeyde de olsa, olumsuz bir tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha olumlu bir tutuma sahip oldukları da araştırma bulgularında ortaya çıkmıştır.

Tamimi ve Shuib (2009) Malezya Hadhramout Bilim ve Teknoloji Üniversitesi petrol mühendisliği öğrencilerinin yabancı dil öğrenmeye yönelik tutumlarını belirlemek için bir çalışma yürütmüştür. Bölümde hiç kız öğrenci olmadığı için 191 erkek öğrenciyle yüz yüze görüşülerek yapılan çalışmada araştırmacılar, öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenmeye yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını ortaya koymuş, bu olumlu tutum sonucunda ise İngilizce becerilerini ilerletmek için farklı kurslara katılmayı planladıklarını belirlemiştir.

Genç ve Kaya (2010) İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümünde öğrenim gören 151 öğrenci üzerinde, öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumları ile akademik başarılarının yanı sıra, tutum ve cinsiyet değişkenlerini ele alan bir araştırma yürütmüşlerdir. Araştırma sonucunda akademik başarı ile tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Cinsiyet ve tutum ilişkisi bağlamında erkek öğrencilerin, kız öğrencilerinden daha yüksek olumlu tutum puanına sahip oldukları görülmüştür.

İlkokuldan başlayıp orta öğretim boyunca devam eden İngilizce eğitimi, yüksek eğitim programlarında da iki dönem boyunca, her dönem en az 60 saatten az olmamak koşulu ile zorunlu ders olarak verilmektedir (Resmî Gazete, 2008). Ancak, bütün bu eğitim süresince öğrencilerimizin yabancı dil seviyelerinin, temel İngilizce veya orta- alt seviyesinin üstüne çıkamamaktadır (Şekerci, 2002: 5-7).

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Bütün devlet üniversitelerinde olduğu gibi, Aksaray Üniversitesinde de her dönem altmış ders saatinden az olmamak kaydıyla iki dönem boyunca yabancı dil dersleri zorunlu olarak verilmektedir. Ancak verilen eğitimin ne denli başarılı olduğu hep tartışma konusu olmaktadır. Sonuçlara bakıldığında gerçekten de bir başarıdan bahsetmek çok zor görülmektedir. Genel olarak öğrencilerin yabancı dil öğreniminde bir başarısızlıktan söz etmek mümkündür. Bu başarısızlığın gerisinde ‘tutum’ olabilir mi? Kız ve erkek öğrencilerin arasında anlamlı bir fark var mıdır? Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülteler açısından tutumları açısından istatistiksel anlamda bir fark söz konusu mudur?

Literatüre bakıldığında böyle bir çalışmanın Aksaray Üniversitesinde yapılmadığı dolayısıyla böyle bir çalışmanın sonucunda ulaşılabilecek verilerin, gerek yabancı dil eğitiminin daha sistematik hale getirilmesi, gerekse de yabancı dil derslerini yürüten öğretim elemanlarına bir yol gösterebileceği düşünülmektedir

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumlarını belirlemek, öğrencilerin cinsiyetlerine ve eğitim gördükleri fakültele göre yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında bir fark olup olmadığını incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları fakültele göre farklılık göstermekte midir?

ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

H1. Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.

H2. Fakültelere göre üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırmayla Aksaray Üniversitesi'nde daha sistematik bir dil eğitimi verilmesine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Başka üniversitelerde benzer çalışmalar yapılmış olmasına rağmen Aksaray üniversite düzeyinde daha önce böyle bir çalışmanın yapılmamış olması açısından da bir boşluğu doldurabilecektir. Bütün bunlara ek olarak, söz konusu eğitimi vermekte olan Aksaray üniversitesi Yabancı dil okutmanları arasında da konu ile ilgili bir farkındalık sağlayabilecektir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırmanın sınırlılıkları arasında aşağıdakiler sıralanabilecektir:

- Bu araştırma 2009-2010 eğitim öğretim yılında Aksaray Üniversitesi 1. sınıflarında öğrenim gören 333 öğrenci ile sınırlıdır.
- Bu araştırma "Yabancı Dil Tutum Ölçeği"nin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.
- Bu araştırma, öğrencilerin cinsiyeti ve öğrenim gördükleri fakülte değişkenleri ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın evren ve örnekleme hakkında bilgi verilmiş, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizinde kullanılan istatistiksel işlemler üzerinde durulmuştur.

Araştırma betimsel tarama modeline dayalı olarak yapılmıştır. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2009). Bu yolla, üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yabancı dil eğitimine ilişkin tutumları incelenmiştir.

3.1. Örneklem

Araştırmanın evrenini, Aksaray Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Fen Edebiyat fakültelerinin birinci sınıfında öğrenim gören yaklaşık 650 birinci öğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya Aksaray Üniversitesi birinci sınıf öğrencilerinden tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 457 öğrenci katılmıştır. Ölçekleri doldurma gönüllülük esasına dayalı olduğu için 124 öğrencinin ölçek maddelerini boş bırakmaları nedeniyle ölçekleri değerlendirmeye alınmamıştır. Dolayısıyla 333 öğrencinin verileri değerlendirilmiştir. Tablo 1' de örnekleme alınan, öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	158	47.4
Erkek	175	52.6
Toplam	333	100.

Tablo 1'e bakıldığında yapılan yabancı dil başarı testi ve yabancı dil ölçeği 158 kız, 175 erkek öğrenci olmak üzere toplam 333 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Kız

öğrenciler bu grubun %47.4'ünü oluştururken, erkek öğrenciler %52.6'sını oluşturmaktadır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakülterele Göre Dağılımı

Fakülteler	Frekans	Yüzde
Eğitim	78	23.5
İktisadi ve İdari Bilimler	89	26.7
Fen-Edebiyat	90	27.0
Mühendislik	76	22.8
Toplam	333	100.

Tablo 2'de Eğitim Fakültesi %23.5'lik oran ile 78 öğrenci, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi %26.7'lik oran ile 89 öğrenci, Fen-Edebiyat Fakültesi %27.0'lık oran ile 90 öğrenci ve Mühendislik Fakültesi %22.8'lik oran ile 76 öğrenci araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülterele göre dağılımını oluşturmaktadır.

3.2. Verilerin Toplanması

Veriler, İngilizce tutum ölçeği ve demografik değişkenlerden oluşan bir anket yoluyla toplanmıştır. Araştırmada kullanılan İngilizce tutum ölçeği, Toker (1999) tarafından geliştirilen likert tipi bir ölçektir. Ölçek 25 madde olup, maddelerden biri olumsuz madde şeklindedir. Ölçek öğrencilere uygulanan yabancı dil programına karşı tutumlarını "katılıyorum-katılmıyorum" şeklinde yansıtılmalarını sağlar. Ölçek İngilizce olarak hazırlanmıştır. Ölçeği geliştiren araştırmacı tarafından, İngilizce haliyle, Gaziantep Üniversitesi Hazırlık Programının öğrenciler ve İngilizce okutmanları tarafından değerlendirildiği, bir yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmıştır. Bu nedenle ölçek, biri araştırmacının kendisi olmak üzere diğerleri Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr Selma Durak ve Öğretim Görevlisi Bilge Yıldıran tarafından birbirinden bağımsız olarak Türkçeye çevrilmiştir. Çevirilerin arasındaki uyum, benzerlik ve farklılıklar gözden geçirilmiş ortak görüşler doğrultusunda Türkçe formuna son hali verilmiştir. Sonra, ölçek tekrar Türkçeden İngilizceye uzmanlar tarafından çevrilmiş (back translation) (Brislin, 1970) ve orijinal ölçekteki dil tutarlılığı kontrol edilmiştir. Daha sonra ölçekte bulunan "katılıyorum ve katılmıyorum" seçeneklerine "kararsızım" seçeneğini eklemiştir. Ölçekteki maddeler "katılıyorum" 3, "kararsızım" 2 ve "katılmıyorum" 1 puan olarak değerlendirilmiştir. Olumsuz madde ise tam tersi şeklinde puanlanmıştır. Yabancı dile karşı tutum ölçeğinin puanlamasından elde edilen güvenilirlik Cronbach Alpha katsayısı .65 bulunmuştur.

3.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizi için aşağıdaki istatistiksel işlemler yapılmıştır. Uygulamadan sonra elde edilen veriler SPSS for Windows 21.0 paket programında çözümlenmiştir.

Öğrencilerin kişisel özellikleri ile ilgili ve diğer betimleyici istatistiksel analizler için frekans, yüzde alma teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri fakülte ve yükseköğretim programları gibi kişisel özellikleri açısından yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplar *t*-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. İki değişkenin olduğu durumlarda *t*-testi, üç ve daha fazla değişkenin olduğu durumlarda varyans analizi işlemi yapılmıştır.

4. BULGULAR

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Tutum Puanları İlgili Bulgular

Öğrencilerinin yabancı dil seviyeleri ile yabancı dil tutumları için cinsiyetlerine ilişkin istatistiksel bulgular Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 3 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başarı ve Tutum Testlerinden Aldıkları Puanlara İlişkin t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Kız	158	62.54	5.02	331	3.533*	.000
Erkek	175	60.34	6.18			

*p<.05 Anlamlı

Tablo 3'de öğrencilerin süreksiz değişken olan cinsiyetlerine ilişkin olarak tutum puanları için t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucunda cinsiyet değişkenine göre tutum puanları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{(2,331)}=3,533$; $p=0,000<0,05$). Bu farklılığın nereden kaynaklandığını ortaya koyabilmek için ortalama puanlara bakılması gerekmektedir. Ortalama puanlara bakıldığında, kız öğrencilerin 62.54, erkek öğrencilerin 60.34 aritmetik ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgudan, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla yabancı dile karşı daha olumlu tutum geliştirdikleri söylenebilir. Dolayısıyla, "H1. Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır." Hipotezi KABUL edilmiştir.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakültelere Göre Tutum Puanları İlgili Bulgular

Öğrencilerinin yabancı dil tutumları için öğrenim gördükleri fakültelerine ilişkin bulgular aşağıda Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Fakültelerine Göre Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ve Standart Sapmalar

Fakülteler	N	\bar{X}	SS
Eğitim Fakültesi	78	60.64	6.20
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	89	61.75	5.73
Fen ve Edebiyat Fakültesi	90	62.24	5.16
Mühendislik Fakültesi	76	60.72	5.91

Tablo 4'te öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere göre ve tutum ölçeği puanları verilmiştir. Tutum ölçeğinden elde edilen puanlarda en yüksek puan Fen ve Edebiyat (62.24) en düşük puan ise Eğitim Fakültesi (60.64) öğrencilerine aittir.

Tablo 5. Öğrencilerin Tutum Ölçeği Puanları ile Öğrenim Gördükleri Fakültelere İlişkin Yapılan Varyans Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	154.919	3	51.640	1.564	.198
Grup içi	10860.330	329	33.010		
Toplam	11015.249	332			

*p<.05 Anlamlı

Tablo 5'te öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere göre tutum ölçeğinden aldıkları puanları ilişkin varyans analizi sonuçları verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda gruplar arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F_{(3,329)}= 1.564$; $p=0,198>0,05$). Dolayısıyla, "H2. Fakültelere göre üniversite öğrencilerinin yabancı dil

öğrenimine ilişkin tutumları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır.” hipotezi RET edilmiştir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçları aşağıda verilmiştir.

- İlk yıl okutulan İngilizce derslerini alan öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumları, cinsiyetlerine bağlı olarak farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yabancı dile yönelik daha olumlu bir tutum geliştirdikleri görülmektedir. Kız öğrencilerin tutum puanları ortalaması 62.54 iken erkek öğrencilerin tutum puanı ortalaması 60.34 olarak tespit edilmiştir.
- İlk yıl okutulan İngilizce dersini alan öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere göre yabancı dil öğrenimine ilişkin tutumları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Yabancı dil programı geliştirme aşamasında, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri öncelikli olmalıdır. Bu çerçevede, öğrencilerin öğrenim gördükleri yüksek öğrenim programlarının özellikleri ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır. Bu şekilde anlamlı bir dil öğreniminin yolu açılabilir.

Başta Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin olmak üzere, öğrencilerin yabancı dile yönelik daha olumlu tutum geliştirmeleri sağlanmalıdır. Öğrenciler, yıllar süren bir yabancı dil eğitimi sonunda bile, eğitimini aldıkları yabancı dilde en temel iletişim becerilerini kazanamamaktadırlar. Bunun sonucu, gerek kendilerine gerekse de verilen dil eğitimine ilişkin güven kaybı yaşanması kaçınılmazdır. Bunu aşmanın yolları bir şekilde bulunmalıdır. Bunu amaçla daha etkin ve verimli bir yabancı dil programı ile öğrencilerin yabancı dil öğrenme noktasında motivasyon ve inançları artırılmalıdır.

Öğrencilerin ilköğretim, ortaokul ve lise boyunca yabancı dil dersleri aldıkları bilinmektedir. Bu süreç, yükseköğretimin ilk yılında da devam etmektedir. Ancak yabancı dil eğitiminin bu kadar uzun bir döneme yayılması, alanyazında çok kabul gören bir yaklaşım değildir. Uzun yıllara yayılmış bir dil eğitim programı yerine, belirli bir dönem için yoğunlaştırılmış bir program uygulanabilir.

Ülkemizde yabancı dil öğreniminin önündeki engellere ilişkin çok değişik görüşler – dilbilgisi ağırlıklı bir eğitim verildiği vb.- öne sürülmektedir. Ancak, öğrencilerin hedef dili kullanabilecekleri ortamlara yeterince sahip olmamaları, bu konuda en büyük engel olarak durmaktadır. Bunu aşmak amacı ile, öğrencilerin hedef dili yoğun olarak kullanabilecekleri bir program geliştirilmeli, entegre bir dil eğitimi sunulmalı, bazı ders programı ile yabancı dil programı iç içe yürütülmelidir. Böylece, ülkemizdeki dil eğitimi amaçsızlıktan kurtarıla bilinir. Unutulmalıdır ki öğrenme ihtiyaçtan doğar.

KAYNAKÇA

- Abdel-Hafez, H.(1994). The influence of motivation and attitudes on the language Proficiency of English majors at Yarmouk University. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yarmouk University, Ürdün.
- Akkoyunlu, Ö. (2010). Dünya Dilleri Arasında İngilizcenin Yeri. <http://www.dilokullarirehberi.com/makalalar/makale3>. 23 Temmuz 2010
- Asutay, H. (2003). Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Bağlamı ve Öteki Dil. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dil Dergisi*, 118, 26-29.
- Atef, T. & Shuib, M. (2009). Motivation and Attitudes Towards Learning English: A study of Petroleum Engineering Undergraduates At Hadhramout University of Sciences and Technology. *Gema Online Journal of Language Studies*, 9(2), 47.48.

- Aydoslu, U. (2005). Öğretmen Adaylarının yabancı dil olarak İngilizce dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (B.E.F. Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Bahçeçi, B. (2004). Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Tutumları (Gaziantep il örneği) XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Çakıcı, D. (2001). The Attitudes of University Students Towards English Within the Scope of Common Compulsory Courses. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Çekiç, H. (1992). Attitudes of Turkish Youth towards English Language. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(12-2), 301-311.
- Ellis, R. (1994). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Gardner, R. C. & Lambert, W. E. (1972) *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley: Newbury House.
- Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Social Language Learning: The Role of Motivation and Attitudes*. London:Edward Arnold Inc.
- Genç, G. ve Kaya, A. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Derslerine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2010, Elazığ.
- İnal,S., Evin, İ. ve Saracaloğlu, A. S. (2005). The Relation Between Students ‘ Attitudes Toward Foreign Language and Language Achievement.The paper presentation in First International Conference Dokuz Eylül University, Buca Faculty of Education, 1-3 October 2005, İzmir.
- Karahan, F. (2007). Language Attitudes of Turkish students towards the English Language and its use in Turkish Context. *Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Journal of Arts and Sciences*,7, 83-84.
- Kabayashi, Y. (2002). The Role of Gender in Foreign Language Learning Attitudes: Japanese Female Students’ Attitudes Towards English Learning. *Gender and Education*, 14(2), 181-197.
- Karasar, N.(2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel yayın ve dağıtım.
- Resmi Gazete (2008). Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik. 27074 Sayılı 04/12/2008 tarihli Resmi Gazete.
- Saracaloğlu, A. S. ve Varol, S. R. (2007). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yabancı Dile Yönelik Tutumları ve Akademik Benlik Tasarı ile Yabancı Dil Başarıları Arasındaki İlişki. *Journal of Theory and Practice in Education*, 3(1), 39-59.
- Şekerci, Ö. (2002). The Evaluation of The English Curriculum in Undergraduate Classes at SDU’. The First International Symposium on Modern Approaches Methods and ELT Problems. September 5-7, 2002, Isparta.
- Tamimi, T. ve Shuib, M. (2009). Motivation and Attitudes Towards Learning English: A Study of Petroleum Engineering Undergraduations at Hadhramout University of Science and Technology. *Gema Online Journal of Language studies*, 9(2), 47-48
- Toker, (1999). Öğretim Elemanlarının ve Öğrencilerinin Gaziantep Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü Hazırlık Programına İlişkin Tutumları. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.